

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Jaarverslag 2023

Stichting Bibliotheek Oostland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1 In het kort	4
Hoofdstuk 2 Vakteam Jeugd en Jongeren	6
Hoofdstuk 3 Vakteam Volwassenen	9
Hoofdstuk 4 SBJ SamenSterk	12
Hoofdstuk 5 Cijfers in kaart	14

Het is mooi om te zien hoe de bibliotheek evolueert en toekomst heeft.

In dit jaarverslag beschrijven we de hoogtepunten en de meest opvallende veranderingen en gebeurtenissen, waar onze organisatie in 2023 mee te maken heeft gekregen. Dit geeft een beeld van waar we ons op gericht hebben en welke resultaten er behaald zijn. We geven een stand van zaken rondom veranderingen in onze vestigingen en de werkzaamheden van onze vakteams en SBJ SamenSterk. Gevolgd door een overzicht van de belangrijkste cijfers.

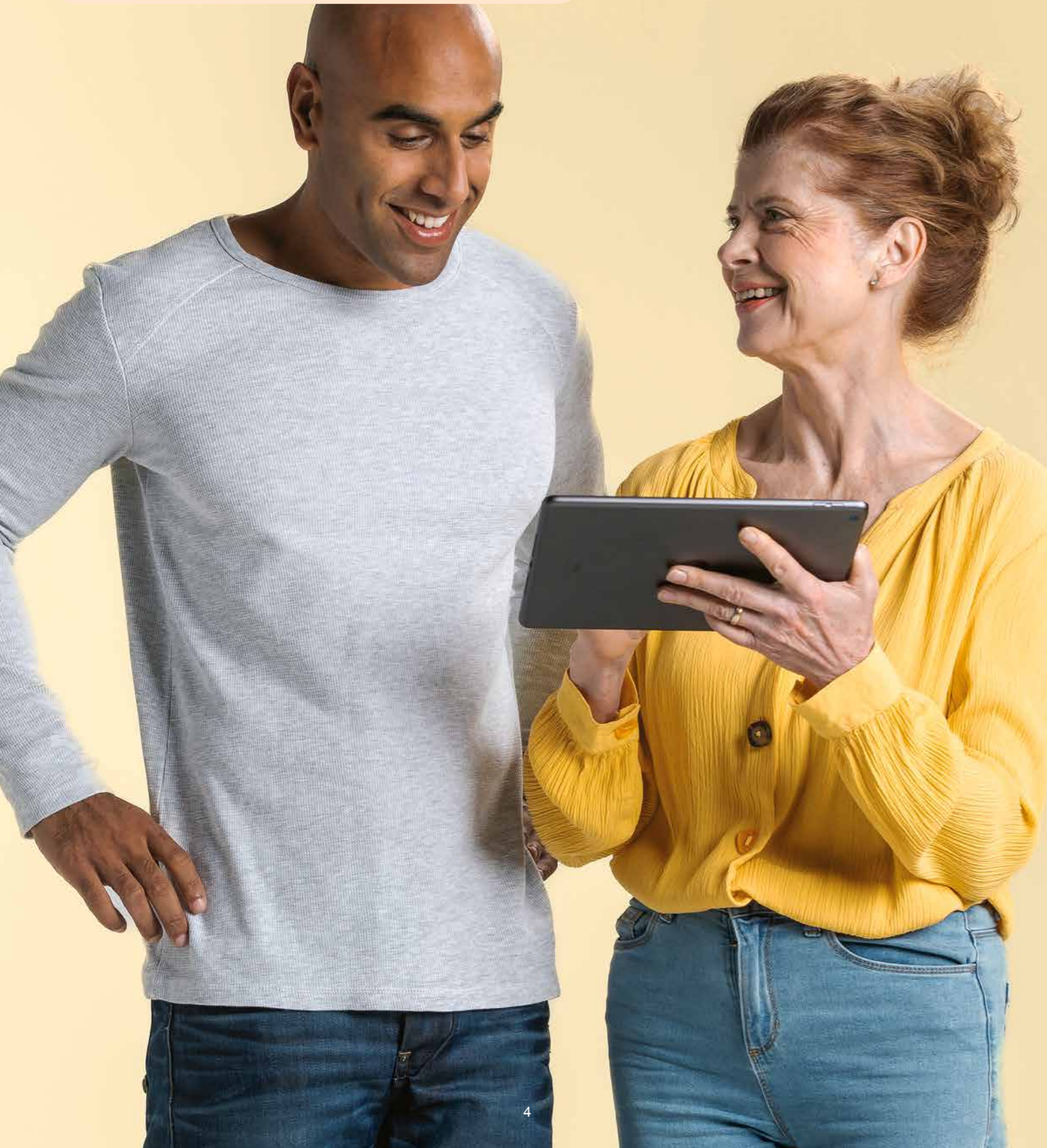
Vanzelfsprekend hebben wij dit werk alleen maar kunnen verzetten door de goede samenwerking met onze partners en de daadkracht van onze medewerkers. De tomeloze inzet van onze vrijwilligers moeten we in het bijzonder benadrukken. Of het nu gaat om de vrijwilligers die de digitale activiteiten verzorgen, of de taalhuisvrijwilligers die taallessen geven of de vrijwillige tolken (bezoekmannen en -vrouwen) begeleiden. Maar ook de gastheren en -vrouwen in de vestigingen zonder wiens bijdrage we niets zouden kunnen organiseren. Door al deze mensen kunnen wij onze bijzondere taak uitvoeren.

Voor een uitgebreid overzicht van al onze activiteiten verwijzen we je graag door naar ons Activiteitenplan 2023.

“Het is een heerlijke plek om te zijn en af te spreken.”

Hoofdstuk 1

In het kort

Het afgelopen jaar was een goed jaar voor de Bibliotheek Oostland. Uit een uitgebreid onderzoek rondom onze maatschappelijke waarde kwam duidelijk naar voren hoe belangrijk de bibliotheek is voor onze bezoekers. Daarnaast zagen we ook de vragen van netwerkpartners toenemen. In zowel het Vakteam Jeugd en Jongeren als het Vakteam Volwassenen heeft een herverdeling van functies plaatsgevonden en zijn er nieuwe medewerkers aangetrokken. Beide teams zijn nu weer in vorm om hun (vernieuwde) rol goed uit te voeren. Hierover meer in hoofdstuk twee en drie van dit verslag. Op gebied van huisvesting zijn ook allerlei ontwikkelingen gaande. Hieronder gaan we daar iets dieper op in. Het is mooi om te zien hoe de bibliotheek evolueert en toekomst heeft in onze maatschappij. We kijken uit naar een 2024 vol uitdagingen en groei!

De vestigingen

Na jaren van voorbereiding voor een nieuw cultureel centrum in het hart van Berkel en Rodenrijs wordt in februari 2024 de eerste paal geslagen voor cultuurhuis Casa Cadanza. De bibliotheek is trots om hier onderdeel van uit te maken. De voorbereidingen zijn in volle gang om een mooie vestiging in het pand tot bloei te laten komen.

Afgelopen jaar is er uitgebreid overleg geweest met de gemeente Pijnacker-Nootdorp over de komst van een nieuw sociaal cultureel centrum in Pijnacker, waarin de bibliotheek een mooie plek zou kunnen krijgen. In het 4^e kwartaal van

2024 verwachten we een beslissing van de gemeente over de voortzetting en invulling van het project.

Er is veel aandacht geweest voor onze aanpak van de vestiging Nootdorp, Cultura & Zo. Zo kwam op 23 februari de staatssecretaris van Cultuur & Media, Gunay Uslu, samen met een afvaardiging van VOB, IPO, SPN, KB en OCW op bezoek. Van 21 tot en met 25 augustus vond in Rotterdam het 88ste World Library and Information Congress (WLIC) plaats. Een delegatie van 25 personen uit landen van over de hele wereld reisde af naar deze bijzondere vestiging.

Hoofdstuk 2

Vakteam Jeugd en Jongeren

Het jaar 2023 heeft voor het Vakteam Jeugd en Jongeren in het teken gestaan van meertaligheid, Gezinsaanpak (digitale) geletterdheid en de Bibliotheek op school. Dit zijn alle drie belangrijke thema's om aan te pakken in het kader van kansengelijkheid. Het vakteam heeft hierbij een weloverwogen keuze gemaakt om de focus te leggen op de doelgroep 0 t/m 12 jaar, hun ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten.

Educatieve programma's zoals BoekStart, het Cultuurmenu en de Bibliotheek op school ondersteunen de taalontwikkeling en bevorderen (digitale) geletterdheid d.m.v. collecties, activiteiten en trainingen.

Daarnaast zorgen theatervoorstellingen en samenwerking met Team4Talent en de Cultuurtrein voor talentontwikkeling door kennismaking met kunst en cultuur.

Jaar van Meertaligheid

In 2022 is er een start gemaakt met het 'Jaar van Meertaligheid'. In het schooljaar 2022-2023 kreeg meertaligheid extra aandacht. Er vonden twee bijeenkomsten voor professionals plaats. De eerste bijeenkomst was voor pedagogisch medewerkers. De tweede bijeenkomst voor onze taalvrijwilligers van het Taalhuis Oostland en de VoorleesExpress. Daarnaast zien we dat onze vrijwilligers steeds vaker gebruik maken van het aanbod uit de meertalige jeugdcollectie en ouders hier op wijzen.

“Wij adviseren ouders om thuis de taal van hun hart te spreken met de kinderen, maar zelf wel het Nederlands te gaan leren.”

De bevindingen van het Jaar van Meertaligheid zijn samengebracht in een boekje dat wij het 'Kompas voor Meertaligheid' noemen. Dit boekje geeft de professionals in onze gemeenten informatie en tips over NT2 en meertaligheid. Het kompas is voor iedere school en ieder kinderdagverblijf in onze gemeenten duurzaam gedrukt in de vorm van een waaier, maar is ook te downloaden via onze website.

Meertalige jeugdcollectie

In 2023 hebben we de laatste hand gelegd aan de meertalige jeugdcollectie in vestiging Pijnacker, Buurt & Zo. De collectie bestaat uit prentenboeken in verschillende talen; Arabisch, Pools, Turks en Oekraïens. De collectie is officieel geopend door wethouder Peter Hennevanger van de gemeente Pijnacker-Nootdorp, tijdens het Voorleesfeest van de Kinderboekenweek.

Voorleesfeest Kinderboekenweek

Tijdens de Kinderboekenweek organiseerde het vakteam op 7 oktober het Voorleesfeest in meerdere talen in de vestiging Pijnacker, Buurt & Zo. Nadat het verhaal in het Nederlands

was voorgelezen, werd het nog een keer voorgelezen in meer dan 14 talen! De hele middag was er een gebarentolk aanwezig. Na het voorlezen konden de kinderen meezingen en dansen met de 'Muziek-op-Schoot'-docent. Naast de officiële opening van de kast met meertalige boeken voor jeugd en nam wethouder Peter Hennevanger ook het Kompas voor Meertaligheid in ontvangst.

De kinderen gingen naar huis met een goodiebag met onder andere een boek. Met een opkomst van 52 kinderen en ouders was het een heel gezellig en drukbezocht feest.

NT2-ouders

Op een basisschool in Delfgauw zijn we een pilot gestart waarbij ouders van anderstalige kinderen werden uitgenodigd voor koffie en thee op school. Zij kregen uitleg over de taalontwikkeling van hun kind en over het aanbod van de bibliotheek. Het doel was enerzijds om de ouders te enthousiasmeren om de kinderen lid te maken van de bibliotheek. Anderzijds om deze ouders meer te betrekken bij school. De beide bijeenkomsten werden als succesvol ervaren en krijgen zeer waarschijnlijk een vervolg.

BoekStartdag

Zaterdag 3 juni werd alweer de derde landelijke BoekStartdag georganiseerd. Op deze dag waren de allerjongste bezoekers en hun (groot)ouders extra welkom. In iedere vestiging lagen kleurplaten en de BoekStartkoffertjes werden extra gepromoot. In aanloop hiernaartoe was er het BoekStartwebinar met boekentips voor ouders. In de vestiging Pijnacker, Buurt & Zo organiseerden wij op deze dag twee activiteiten speciaal voor kinderen tussen 1 en 5 jaar. De 'Boekdans' waarbij een boek werd voorgelezen en gedanst op muziek over het verhaal. En 'Talent in Natuur', een workshop waarbij na het lezen van het verhaal de hele groep naar

buiten ging, op zoek naar bloemen en andere mooie dingen in de natuur. In totaal waren er 32 kinderen en 26 ouders.

De Bibliotheek op school

Met behulp van subsidies vanuit het Masterplan basisvaardigheden van het ministerie van OCW hebben wij een grote start gemaakt met het landelijk programma 'de Bibliotheek op school'(dBos).

Hierbij wordt er intensief en structureel samengewerkt tussen bibliotheek en school. Zo komt er op deze scholen dagelijks nog meer aandacht voor leesplezier en digitale geletterdheid. Het doel is een aantoonbare kwaliteitsverbetering van het onderwijs en het stimuleren van meer lezen, op school en thuis. Deze structurele, meerjarige samenwerking wordt eind schooljaar 2023-2024 vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst die geborgd is in het beleid van school en bibliotheek.

Uiteindelijk hebben 4 scholen uit Pijnacker-Nootdorp en 7 scholen uit Lansingerland een intentieverklaring getekend. Na de zomervakantie is de huidige situatie op de scholen in kaart gebracht en is een nulmeting gedaan. In september is de cursus Open Boek gestart, waarbij leerkrachten worden opgeleid tot leescoördinator. Dit is een voorwaarde voor deelname aan de Bibliotheek op school. Zeven leerkrachten deden hier aan mee.

Dit programma en de andere manier van werken eisen ook een aanpassing van het vakteam Jeugd en Jongeren. Zo is er nu een onderwijsspecialist binnen het vakteam die zich voornamelijk bezig houdt met dBos. Daarnaast is een aantal teamleden bezig met een bijscholingstraject.

BoekStartochtenden

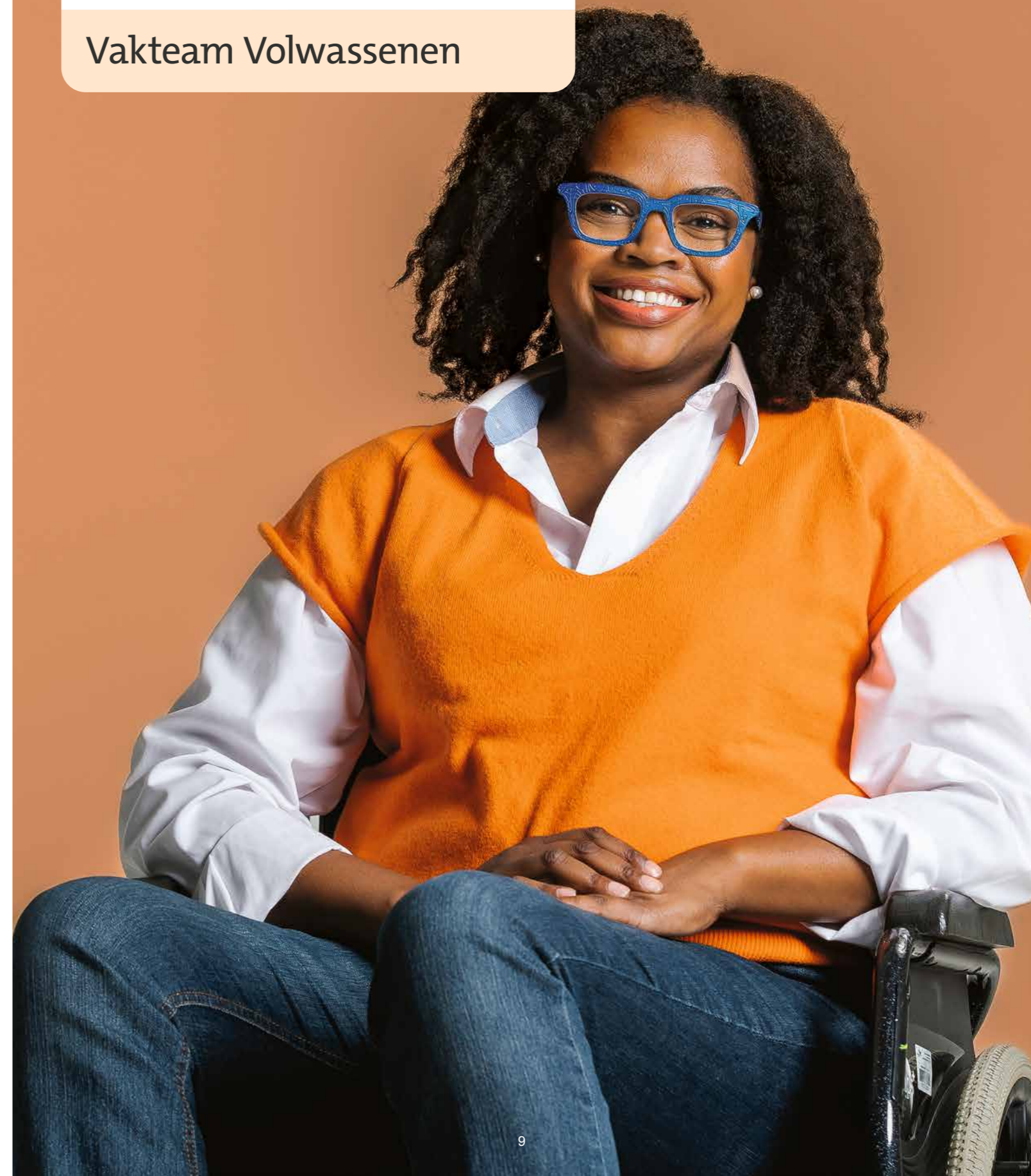
Dankzij extra gemeentelijke subsidie, konden we na de zomervakantie ook in Lansingerland van start gaan met de BoekStartochtenden. Eens per maand is er in Berkel en Rodenrijs en Bleiswijk een gezellig uurtje voor (groot)ouders en hun jonge kind. Naast het voorlezen wordt er gezongen en gedanst. Vanaf het begin worden deze bijeenkomsten goed bezocht.

Digitale geletterdheid

In het kader van digitale geletterdheid zijn er meerdere workshops en bijeenkomsten georganiseerd. Voor pedagogisch medewerkers, leerkrachten, maar ook voor ouders zelf. De insteek voor professionals is om hen te laten ervaren dat digitale media in verschillende werkvormen ingezet kunnen worden als aanvulling op het bestaande aanbod. Tijdens de Media Ukkie Dagen organiseerden we een mediaproeverij voor (groot)ouders met hun kinderen (0-4 jaar). Hoe zorg je voor afwisseling tussen lezen, kijken, luisteren, spelen en doen? Het Mediasmarties Ontdekkleed helpt kinderen op een speelse manier in aanraking te laten komen met diverse media. Na afloop kregen ouders voor thuis een MediaOntdekpakket mee.

Hoofdstuk 3

Vakteam Volwassenen

Het Vakteam Volwassenen heeft in 2023 nogal wat ziekte en verloop gekend. De teamleden hebben hun uiterste best gedaan om alles zo veel mogelijk doorgang te laten vinden. Maar vanzelfsprekend heeft een forse onderbezetting de sporen nagelaten. De leden, bezoekers, vrijwilligers en deelnemers hebben er echter niet veel van gemerkt.

Activiteiten in de vestigingen

Activiteiten waarbij bekende namen betrokken zijn, trekken vaak de meeste aandacht. We sloten 2023 af met een uitverkochte voorstelling van Maarten van Rossum in vestiging Nootdorp, CulturA & Zo. Maar ook was er een drukbezochte lezing van Arthur Japin in Pijnacker, Buurt & Zo, in combinatie met een schrijversmarkt bezet met schrijvers en dichters uit Oostland.

Ilaaf Al Saidi gaf met veel humor een inspirerende lezing tijdens Internationale Vrouwendag en Hans Dorrestijn was te gast met zijn show 't Houdt een keer op' in Bleiswijk, 't Web. Ronald Giphart ontroerde en zorgde voor verbinding tijdens zijn voordracht in Bergschenhoek, Ontmoet! tijdens de Voorleeslunch. Yvonne Keuls gaf na het succes van haar eerdere lezing tijdens Nederland Leest, op verzoek van enthousiaste bezoekers een lezing over haar boek 'Mijn Indische tantes'.

Digitaalhuis

In Nootdorp werd een succesvolle pilot gehouden met computerles in groepsverband. We zetten dit in 2024 voort. Het Digitaalhuis werkt samen met SeniorWeb, heeft eigen Digi-vrijwilligers en heeft het afgelopen jaar ook regelmatig werkbezoeken gebracht aan andere Digitaalhuizen om te zien wat regionaal de ontwikkelingen zijn.

Het Informatiepunt Digitale Overheid

Het IDO is inmiddels goed ingericht; iedere week zijn de spreekuren bemenst door enthousiaste vrijwilligers. Er is wel aanloop, maar het loopt nog geen storm. We vermoeden echter dat er wel echt behoefte is aan hulp en informatie.

Het Taalhuis Oostland

Het Taalhuis van de Bibliotheek Oostland organiseerde een groot aantal taalactiviteiten. Zo werden er 132 taalcafés georganiseerd met in totaal 1800 aanwezigen. In de periode mei tot en met december organiseerden we activiteiten speciaal voor de bewoners van de noodopvang in Lansingerland. Eén keer per week op locatie, twee keer per week in de bibliotheek. Bijna 60 bewoners deden enthousiast mee.

In 2023 hebben er wekelijks 23 taalontmoetingen plaatsgevonden. Deze ontmoetingen worden geleid door

taalvrijwilligers en de groepen bestaan uit maximaal 10 tot 12 deelnemers.

Twintig nieuwe vrijwilligers volgden de basistraining voor Taalvrijwilligers van Stichting Lezen en Schrijven. Ze zijn inmiddels allemaal actief aan de slag. De deelnemers zetten stappen in de richting van vrijwilligerswerk en betaald werk.

Samenlezen in Bleiswijk 't Web

Het Samenlezen was een van de activiteiten waarbij mensen elkaar op een laagdrempelige manier ontmoetten en met elkaar in gesprek gingen, naar aanleiding van mooie verhalen en gedichten die werden voorgelezen. Met dezelfde insteek werd er een workshop georganiseerd voor de vrijwilligers van De Oudelandse Hof, om verbinding te maken tijdens het voorlezen aan bewoners.

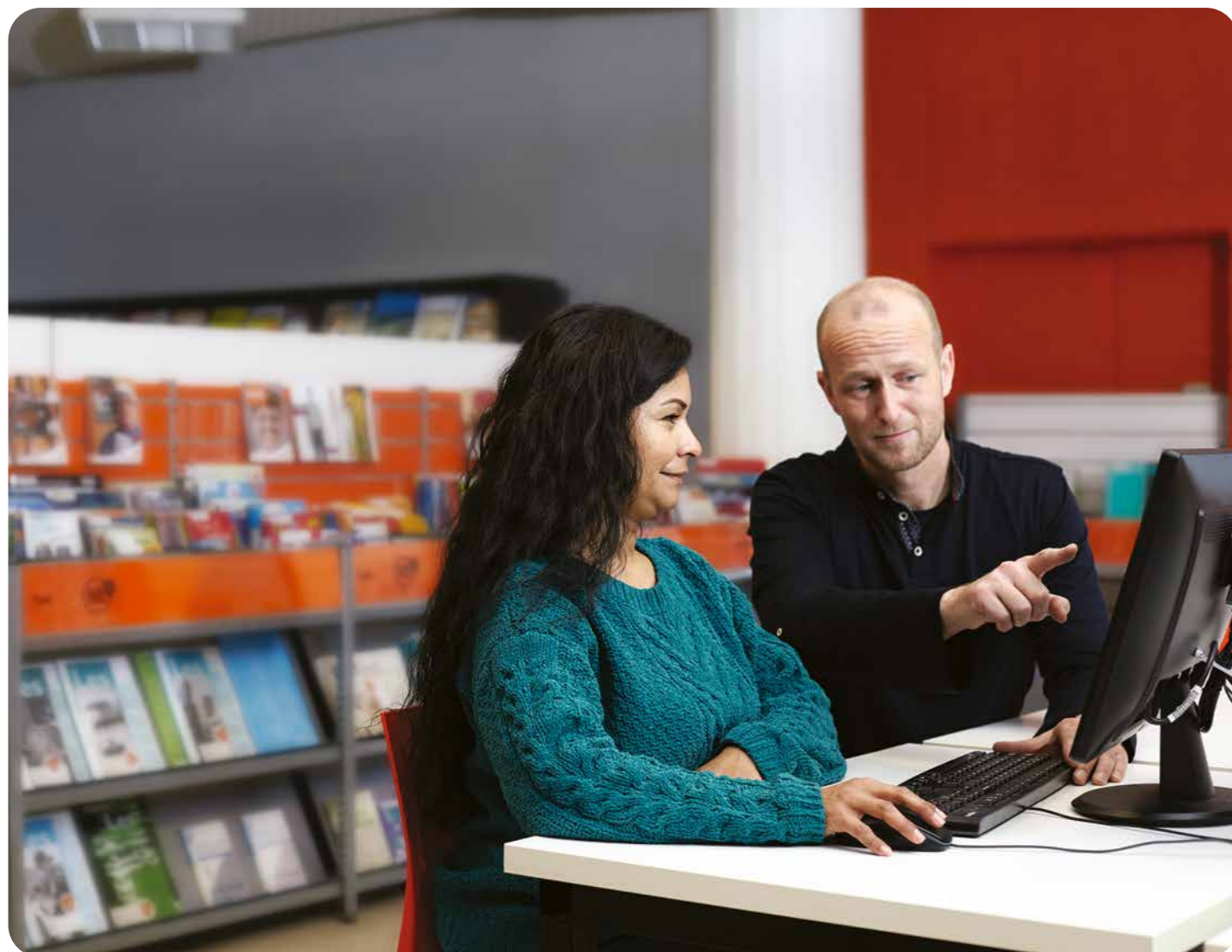
Kunst en Cultuur

Kunst en cultuur verbindt. Dat blijkt ook uit de positieve reacties van de reeksen Lang Leve Kunst, waar deelnemers kennismakten met meerdere vormen van kunst. Door samen naar kunst te kijken en te creëren ontstond er ook verbinding tussen de deelnemers.

De wisselende exposities en tentoonstellingen nodigden ook uit tot gesprek. Zo werd er naar aanleiding van de expositie

over het slavernijverleden en contractarbeid in Suriname een bijeenkomst georganiseerd om met elkaar in gesprek te gaan. De bibliotheek bood lokale kunst en cultuur aan, zoals de lezingen van het Historisch Informatie Punt over de 'Making-off van het plaatjesboek' en over 'Buurten in Pijnacker'. Samen met Steunpunt Mantelzorg van Welzijn Lansingerland nodigden we ook de lokale schrijfster Ingrid Schelvis uit.

“Ik heb geen tips voor verbetering. De bibliotheek is een fijne plek en geeft een warme sfeer. Er zouden wat meer plekjes moeten zijn waar je alleen kan gaan lezen. Maar verder is het perfect.”

Hoofdstuk 4

SBJ SamenSterk

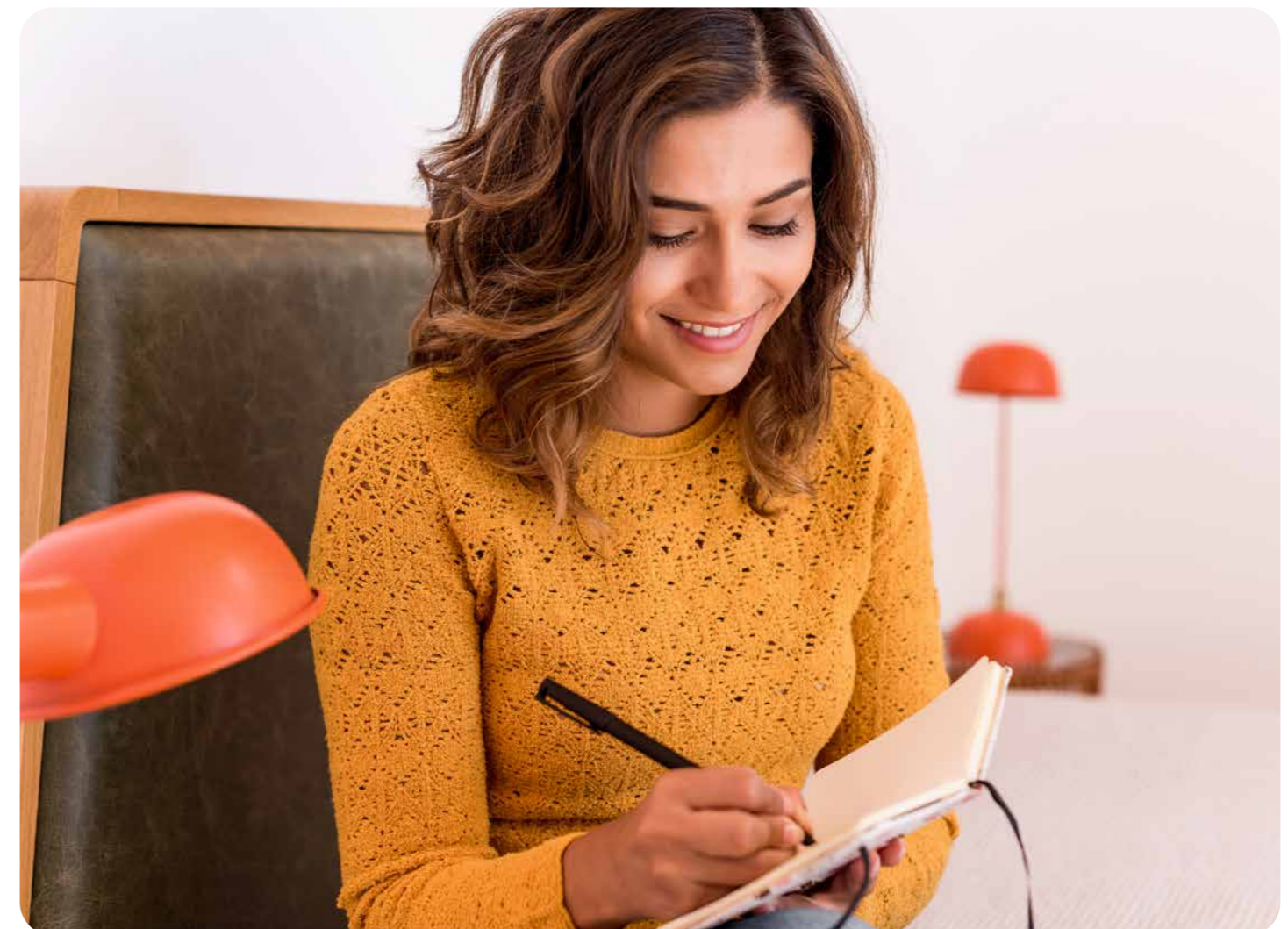
SBJ SamenSterk is een innovatieplatform waar gezamenlijk gewerkt wordt aan projecten met meerdere organisaties. In de basis zijn dit de Stichting Welzijn en Ondersteuning Pijnacker-Nootdorp (SWOP), de Bibliotheek Oostland en het Jongerenwerk van Gro-up Buurtwerk. De samenwerking wordt echter breed binnen het sociaal, culturele domein gestimuleerd en ondersteund.

“De samenwerking is heel goed, en ik zou het mooi vinden als de bibliotheek veel meer wordt gezien als ontmoetingsplek.”

In 2023 heeft SBJ SamenSterk zich gericht op de volgende thema's: Bestaanszekerheid, Goede gezondheid en Kansengelijkheid. Binnen deze thema's zijn de volgende projecten ontwikkeld en uitgevoerd: Financiële zelfredzaamheid, Sociaal Vitaal, Eenzaamheid, Young leaders en Informele netwerken in de wijk.

Binnen het project Financiële zelfredzaamheid is naast de reeds lopende activiteiten de Week van het Geld en de Workshopdag voor medewerkers en vrijwilligers georganiseerd. Het project Sociaal Vitaal is uitgebreid naar Delfgauw. Het project Young Leaders is voor de derde keer uitgevoerd in CulturA & Zo. Al deze projecten zijn eind 2023 overgedragen aan de SWOP en Gro-up Buurtwerk. Daarnaast zijn de voorbereidingen voor het project Eenzaamheid gestart. Drieëndertig organisaties hebben meegedacht over een gezamenlijk plan van aanpak om eenzaamheid in de gemeente te voorkomen en terug te dringen. Ook is het project Informele netwerken gestart in drie wijken in de gemeente.

Meer details worden beschreven in het jaarverslag van SBJ SamenSterk.

Hoofdstuk 5

Cijfers in kaart

Werkgebied Bibliotheek Oostland 2023

Inwoners Lansingerland	65.596
Tot en met 17 jaar	19.481
Vanaf 18 jaar	46.115
Inwoners Pijnacker-Nootdorp	57.952
Tot en met 17 jaar	13.147
Vanaf 18 jaar	44.805
Totaal	123.548

Aantal leden

	Totaal	Lansingerland	Pijnacker-Nootdorp
Leden	18.671*	10.213	8.458
Jeugd	14.065	7.752	6.313
Volwassenen	4.596	2.451	2.145
Aanmelders	3.358		
Uitschrijf	3.100		

*15% lid van de inwoners

Collectie

Collectie bezit	107.717
Aanwinsten	10.263
Sanering	11.342

Uitleningen

	Uitleningen	Verlengingen	Totaal
Uitleningen	314.706	133.014	447.720*
Waarvan non-fictie jeugd	22.545		
Waarvan non-fictie volwassenen (incl. tijdschriften)	21.887		

* incl. Schoolwise 27.948

Aanvragen ontvangen en geleverd

Aanvragen, reserveringen geleverd	33.594
Aanvragen ontvangen	35.901

Cijfers online bibliotheek

Actieve leden (actieve leden hebben minimaal 1x per jaar een item geleend)	2.273
Aantal uitleningen E-books	30.173
Aantal uitleningen luisterboeken	13.354

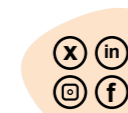
Digitale nieuwsbrief

Aantal abonnees	7.500
	(met een openrate van gemiddeld 40%)
Verzonden edities	30.173
	12 plus 6 specials waaronder SeniorWeb, Cultuurtrein en onderzoek

Website

Totaal aantal bezoekers	65.317
Percentage bezoekers via mobiel	63,7

Social media

Facebook volgers	815
Instagram volgers	896
LinkedIn volgers (sinds 2023 pas actief)	252
X volgers	1.134

De vestigingen

van de Bibliotheek Oostland

Lansingerland

Berkel en Rodenrijs

Nieuwstraat 25
2651 CG Berkel en Rodenrijs

Bergschenhoek, Ontmoet!

Wilhelminastraat 1 A
2661 ET Bergschenhoek

Bleiswijk, 't Web

Nachtegaallaan 4
2665 EH Bleiswijk

Pijnacker-Nootdorp

Pijnacker, Buurt & Zo

Julianalaan 47
2641 H B Pijnacker

Nootdorp, CulturA & Zo

Dorpsstraat 7
2631 CR Nootdorp

Delfgauw Jeugdpunt Triangel

Florijnstraat 7
2645 HH Delfgauw

